

Delårsrapport 1 2021

Januari – april 2021

Förord

Årets första delårsrapport omfattar perioden 2021-01-01 till och med 2021-04-30. Uppföljningen utgår från innehållet i Regionplan 2021-2023.

Efter beslut om ändrat upplägg av uppföljningen inför 2021, är fokus i denna delårsrapport riktat främst mot medarbetar- och ekonomiperspektiven, och verksamhetsaspekter tas kortfattat upp i den inledande sammanfattningen. Fördjupad verksamhetsinformation finns i förvaltningars och bolags egna rapporter.

Delårsrapport 1 2021 omfattar bokslut per 2021-04-30 och en ekonomisk helårsprognos som bygger på bokslutet.

Ekonomiavsnittet har fokus på det ekonomiska resultatet med analys och prognos på total- och verksamhetsnivå samt regionens investeringar.

I delår 2 2021 kommer samtliga resultatmål och uppdrag från regionplanen att redovisas, liksom prognos för några av verksamhetsmålen indikatorer.

Innehåll

Sammanfattning	3
Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare	4
En stark och uthållig ekonomi.....	6
Ekonomisk helårsprognos.....	9
Driftredovisning och investeringar	13
Resultaträkning, noter	14
Balansräkning	15
Kassaflödesanalys.....	16

Sammanfattning

Kort om invånare och verksamhet

Pandemin kom tillbaka i en andra och tredje våg. Genom att förstärka IVA-kapaciteten har det varit möjligt att både ta hand om covid-patienter och bedriva normal operationsverksamhet.

Vaccinationerna har kommit igång och löpt på bra utifrån tillgången till vaccin. Fas tre inleddes under april och den sista delen, fas fyra, startar i maj.

Trots rådande läge har tillgängligheten successivt förbättrats inom specialistvården både vad gäller besök inom 90 dagar och åtgärd/operation. För besök är värdena tillbaka till de nivåer som rådde före pandemin och för operationer är de på god väg. Antalet väntande till operation har också minskat och uppgår nu till 4 200, vilket endast är något fler än före pandemin. Arbetet med att ta hand om de patienter som fått sin vård uppskjuten löper på enligt plan, bland annat med hjälp av inhyrda operationsslag, och bedömningen är att detta kommer att ge utslag under framför allt andra halvan av 2021.

Inom primärvården är tillgänglighetsvärdena något lägre, vilket främst kan relateras till det samlade arbetet med pandemihanteringen, men en positiv signal är att de digitala vårdmötena ökat i alla verksamheter inom primärvården.

Ett säkerhetslager motsvarande sex månaders förbrukning har byggts upp för kritiska sjukvårdsartiklar.

Utvecklingsarbetet inom Nära vård har pågått enligt plan inom programmets tre målområden.

Under perioden har förslag till nytt primärvårdsprogram arbetats fram och ska behandlas i fullmäktige i juni.

Behovet av klass 3-platser inom rättspsykiatri har konstaterats i en förstudie och ett förslag om att genomföra lokalplanering behandlas av regionstyrelsen i maj.

Försäljningen av sjukhuset i Sala har slutförts under perioden. I slutet på 2020 fattades beslutade om att effektivisera Program Nytt Akutsjukhus och att minska vårdbyggnadens bruttoarea, vilket har hanterats under perioden. Nästa fullmäktigebeslut gäller programmets finansiella igångsättningstillstånd och blir aktuellt i februari 2022.

Resandet med allmän kollektivtrafik har fortsatt att ligga på en låg nivå. Det är relaterat till rekommendationen att resa endast om man måste, samt att arbete och undervisning fortsatt sker på distans.

Under perioden har nya måldokument och handlingsplaner kopplade till regional utveckling påbörjats, bland annat en ny affärsplan för näringslivsutveckling, en plan för transportinfrastruktur, en regional kulturplan och ett hållbarhetsprogram.

I april beslutade regionstyrelsen om en avsiktsförklaring som arbetats fram mellan Regionen, Västerås stad och Trafikverket om finansiering av nya spår på Västerås central.

Medarbetar/uppdragstagarperspektiv

Pandemin har fortsatt att prägla tillvaron för regionens medarbetare, särskilt inom vården.

Trots de tuffa förutsättningarna, är ändå sjukfrånvaron under första kvartalet på totalen lägre än för motsvarande period både 2019 och 2020. Det tyder på att ökningen av korttidsfrånvaron som uppstod till följd av pandemin nu har minskat något och vänt åt rätt håll.

Under perioden har det systematiska arbetsmiljöarbetet som pauserades under pandemin återupptagits och ett nytt utvecklingsarbete har inletts med målet att presentera ett program för regionens arbetsgivar- och personalpolitik.

Ekonomiperspektiv

Verksamhetens resultat (före finansiella poster) uppgår till -230 miljoner kronor. Det negativa resultatet är framförallt kopplat till ändrade livslängdsantaganden vilket ökar pensionskostnaderna med 238 miljoner kronor. Justerat för denna jämförelsestörande post är resultatet 8 miljoner kronor. Verksamhetens helårsresultat prognostiseras till -300 miljoner kronor. Justerat för jämförelsestörande poster uppgår det prognostiserade resultatet till -62 miljoner kronor, vilket innebär att det budgeterade resultatet på 188 miljoner kronor inte förväntas nås. Investeringarna är höga under 2021 och framöver, vilket gör att resultatet måste upprätthållas enligt god ekonomisk hushållning i år och kommande år.

Stolta och engagerade medarbetare och uppdragstagare

Resultatmål
<ul style="list-style-type: none"> • Regionen ska vara en attraktiv arbetsgivare • Regionen ska vara en professionell uppdragsgivare
Måldokument
<ul style="list-style-type: none"> • Arbetsmiljöprogram

Medarbetare

Uppdraget att upprätta ett styrdokument för vidareutveckling av regionens personal- och arbetsgivarpolitik, har under perioden konkretiserats till att avse ett program. En övergripande tid- och aktivitetsplan har upprättats för programarbetet och ett första steg i form av omvärlds- och framtidsspaning, har inletts.

Kompetensförsörjning

På regionövergripande nivå har resultaten av kompetensförsörjningsprocessen använts i dialoger och nätverk med bland annat Mälardalens högskola och i andra formella nationella forum för att beskriva regionens utbildningsbehov inom identifierade bristkompetenser.

Internt har identifierade kompetensbehov varit viktiga ingångsvärden i fördelning av utbildningsformer genom Investera för framtiden (IFF), som exempelvis kunde motivera en extra satsning på grundutbildningsplatser för röntgensjuksköterskor. Generellt var identifierade bristkompetenserna i de flesta fallen redan kända och flertalet aktiviteter redan planerade. Resultatet av kompetensförsörjningsprocessen har bekräftat detta och givit en trygghet i en fortsatt planering av en mängd olika insatser men har även synliggjort nya behov.

I den regionövergripande kompetensförsörjningsplanen uppmärksammades också behov av en plan för ST-försörjningen för att säkra regionens långsiktiga specialistläkarbehov. Under våren startade Hälso- och sjukvården upp ett arbete med en översyn avseende läkarförsörjningen med sikte på 2030 i relation till förflyttningen mot nära vård.

Under början av året återkopplades 2020 års resultat, till koncernledning och den centrala samverkansgruppen, av kompetensförsörjningsprocessen i form av Region Västmanlands kompetensförsörjningsplan. Planen utgör ett planeringsunderlag för framtagande av nästa Regionplan. Resultatet har

även återkopplats till verksamheterna genom ett antal workshops. Implementeringen av det systematiska och strukturerade arbetssättet i kompetensförsörjningsprocessen fortsätter under 2021 första tertial. Kompetensbehovet bedöms både på kort (4 år) och långsikt (10 år) på verksamhetsnivå, för att senare under året aggregeras till förvaltnings- och regionnivå. Processen ska förenklas och komprimeras så att den tydligare går i linje med regionens planeringsprocess.

Utvecklingen avseende kostnaderna för hyrpersonal inom hälso- och sjukvården är jämfört med samma period föregående år, stabil. Den visar till och med på en minskning. Kostnaderna för sjuksköterskor har fortsatt minska i linje med föregående år. Nu ligger regionens hyrsjuksköterskebehov stabilt på ungefär 40-talet heltidssjuksköterskor och under årets första tertial håller nivån i sig.

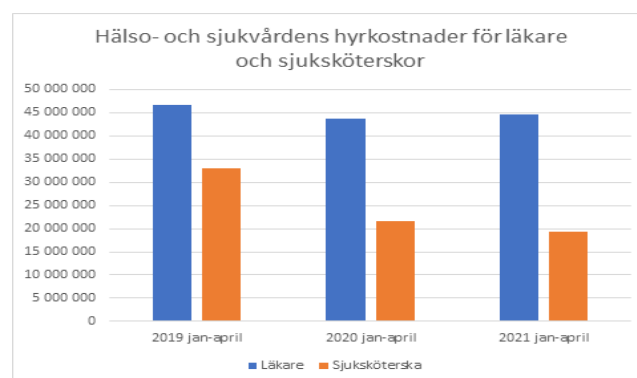

Fig. kostnad inhyrd personal jan-april 2019-2021

Kostnaden för läkare har stabiliserats, för att sedan övergå i en mindre ökning och ligger på liknande nivå i jämförelse med samma period föregående år. Pandemin har påverkat möjligheten att hyra sjuksköterskor, det blev redan tidigt under pandemin tydligt att bemanningsbolagen inte kunde leverera i den utsträckning som regionen efterfrågade. Sammanfattningsvis står fortfarande hyrläkare för den största kostnaden.

Chefsförsörjning

Utvecklingsinsatser för ledningsgrupper tillika olika kompetensutvecklingsinsatser för chefer, är till stora delar framskjutna till hösten. Några insatser har kunnat konverterats att genomföras digitalt, såsom Högre chefsprogrammet och handledningsgrupper för chefer och nyckelpersoner.

Under våren har projektet Hållbart ledarskap startats upp inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen med syftet att förtydliga ansvar och mandat för chefer inom vården. En insats som också ska synkroniseras på regionövergripande nivå. Mentorprogram och nya handledningsgrupper planeras för start under hösten, som stöd för chefer och nyckelpersoner.

Arbetsmiljö – Hälsofrämjande arbetsplats

Arbetet med Arbetsmiljöprogrammet har återupptagits i enlighet med planen för 2021. Under första kvartalet har arbete med merparten av de framtagna aktiviteterna påbörjats. Utöver de områden som tidigare fokuserats, såsom arbetet med att sprida kunskap om Hälsofrämjande arbetsplats och systematiskt arbetsmiljöarbete, fokuserar årets arbete även på arbetsanpassning och rehabilitering, återhämtning och stöd till riskgrupper på individ- och arbetsplatsnivå.

Tidigare år har det särskilt lyfts fram behovet av tillgång till arbetsmiljöutbildning för chefer i samband med att de ska skriva under sin uppgiftsfördelning i arbetsmiljö. Nu pågår ett arbete med att ta fram en e-utbildning som komplement till den fysiska utbildningen. Detta kommer möjliggöra kunskapsinhämtning inför att uppgiftsfördelning i arbetsmiljö mottages.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro ¹ mätt i procent	Jan- Mars 2020	Jan- Mars 2021
Total sjukfrånvaro	8,4	7,8
Andel sjukfrånvaro 60 dagar och längre	26,6	30,8
Kvinnor	9,1	8,5
Män	5,6	5,1
0-29 år	7,8	7,8
30-49 år	8,2	7,7
50-	8,8	8,0

Under första kvartalet är sjukfrånvaron på totalen lägre än för motsvarande period både 2019 och 2020. Det tyder på att den ökning av korttidsfrånvaro som uppstod till följd av pandemin nu har minskat något och vänt åt rätt håll. Trots detta är sjukfrånvaron ännu inte i nivåer med den sjukfrånvaro som regionen hade under januari-februari 2020. Att sjukfrånvaron under första kvartalet är lägre än för motsvarande period under 2020 beror på den höga sjukfrånvaro som uppstod i regionen i mars månad (ca 11%) vilket resulterade i ett högre genomsnittligt värde för det året.

Då vi fortfarande är i en pandemi med fortsatta skarpa restriktioner om att vara hemma vid minsta symptom samt en långvarig period av hög arbetsbelastning och psykiskt påfrestande arbete, finns det en risk att vi kommer fortsätta ha en period av högre sjukfrånvaro framöver än vad vi skulle kunna ha haft givet andra förutsättningar. Det ställer krav på utformningen av det fortsatta stödet till verksamheterna i arbetet med minskad sjukfrånvaro och vikten av att fånga upp medarbetare i risk för ohälsa.

Lönebildning

Ett komplext avtalsår har medfört en lång och utdragen löneöversynsprocess som kommer att sträcka sig över hösten 2021. Därutöver har ett arbete inletts under perioden med att ta fram gemensamma lönekriterier inom regionen.

¹ I tabellen visas ackumulerad sjukfrånvaro mätt i procent.

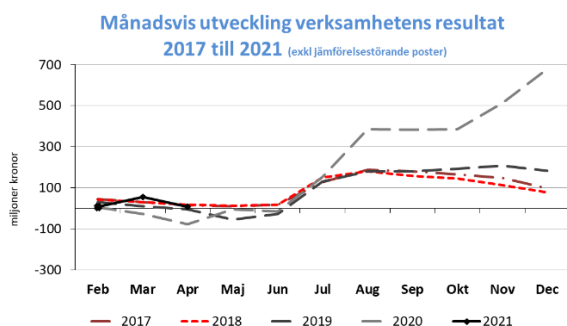
En stark och uthållig ekonomi

Resultatmål

- Regionen ska uppnå fastställt ekonomiskt resultat (balanskravsresultat) (2021=180 miljoner kronor)
- Regionens finansiella ställning ska vara god

Resultatanalys

Verksamhetens resultat (före finansiella poster) i delårsrapporten uppgår till -230 miljoner kronor. Resultatet för motsvarande period 2020 var -77 miljoner kronor. Det försämrade resultatet är framförallt kopplat till beslut om ändrade livlängdsantagande vilket påverkar ökningen av pensionskulden och pensionskostnaderna med 238 miljoner kronor. Denna post betraktas i redovisningen som jämförelsestörande och ingår inte i jämförelserna nedan. Exkluderas den jämförelsestörande posten uppgår resultatet i delårsrapporten till 8 miljoner kronor vilket är 85 miljoner bättre än för samma period föregående år.

Intäkts- och kostnadsutveckling

Verksamhetens intäkter har ökat med 127 miljoner kronor (22,4 procent), vilket i huvudsak är kopplat till ökade riktade statsbidrag. Till följd av covid-19 minskar dock såld vård (5 miljoner kronor) och trafikintäkterna (9 miljoner kronor). Vissa delar av ersättningar för covid-19 har ännu inte bokförts.

Verksamhetens kostnader inklusive avskrivningar exklusive jämförelsestörande poster ökar med 280 miljoner kronor (8 procent).

De största kostnadsökningarna

- Personalkostnader 111 miljoner kronor (7,6 procent)
- Pensionskostnaderna 107 miljoner kronor (33 procent)
- Köp av sjukvårdstjänster 36 miljoner kronor (13 procent)

- Sjukvårdsartiklar och material 34 miljoner kronor (18 procent)

Kostnadsökningarna är covidrelaterade såsom förstärkta ersättningar till personal, vaccinationser-sättningar och ökad användning av sjukvårdsmaterial. Ökningen av pensionskostnaderna är ett resultat av den onormalt låga ökningen 2020 då KPA:s nya förändrade beräkningsmodell innebar en justering av pensionskulden.

Nettokostnadsutveckling

Verksamhetens nettokostnader har i löpande priser ökat med 5,2 procent (153 miljoner kronor). Den höga ökningstakten beror delvis på att ersättningar för vissa covidrelaterade kostnader ännu inte bokförts.

Skatter och generella statsbidrag

Skatter och generella statsbidrag har ökat med 237 miljoner kronor (8,3 procent). Skatteintäkterna ökar med 223 miljoner kronor och de generella statsbidragen ökar med 14 miljoner kronor. Vid jämförelsen av utvecklingen av skatteintäkter och generella statsbidrag bör det beaktas att det var ett stort tapp i redovisningen 2020, som kompensades senare under året. Dels berodde det på negativ slutavräkning, dels effekt av ny kostnadsutjämning, dels pandemins påverkan på skatteunderlaget. SKR:s skatteunderlagsprognos som lämnades i april 2020 innebar en sänkning i skattetillväxt till 0,9 procent jämfört med 2,4 procent i februariprognosen.

Utveckling av nettokostnader respektive skatteintäkter och generella statsbidrag
(jämfört med samma period föregående år justerat för jämförelsestörande poster)

Finansnetto

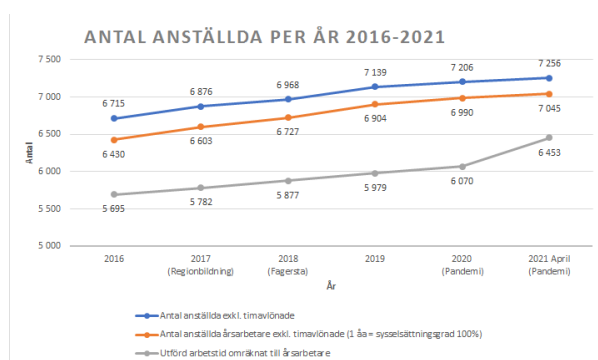
Finansnettot uppgår till 345 miljoner kronor, vilket i huvudsak beror på fortsatt god utveckling på börser. I månadsbokslutet uppgår de orealiserade vinsterna till 317 miljoner kronor i pensionsmedelsportföljen. Exklusive orealiserade vinster/förluster är finansnettot 28 miljoner vilket är 14 miljoner kronor bättre jämfört med samma period föregående år.

Resultat efter finansiella poster

Resultatet efter finansiella poster uppgår till 114 miljoner kronor. Resultatet för motsvarande period föregående år var -380 miljoner kronor, vilket tydligt visar på de stora svängningar som uppstår när redovisning sker av orealiserade vinster och förluster i pensionsportföljen.

Arbetad tid

Regionens totala arbetade tid har ökat med 3,8 procent jämfört med samma period föregående år, vilket i timmar motsvarar 234 årsarbetare. Antalet anställda medarbetare har ökat med 21 personer eller 39 årsarbetare jämfört med april 2020. Sysselsättningsgraden har ökat mer än antalet anställda i april månad jämför med samma tid 2020 vilket innebär att befintlig personal jobbar mer. Nyttjandet av timavlönade har ökat och frånvaron har minskat jämfört med samma period föregående år. Den minskade frånvarotiden i timmar motsvarar ca 100 årsarbetare fler i produktion och beror främst på lägre sjukfrånvaro. Inhyrd personal har minskat något under 2021.

Förvaltningarnas ekonomiska resultat

Hos förvaltningarna finns ett samlat resultat på -272 miljoner kronor i bokslutet per den 30 april.

Utfallet per förvaltning framgår av driftredovisningen på sidan 13. Nedan kommenteras utfallet för Hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens resultat till och med april blev -253 miljoner kronor vilket är 219 miljoner kronor sämre än budget. Merparten av budgetavvikelsen är kopplat till personalkostnader varav ca -170 miljoner kan hänföras till tertialets del av det i förvaltningsplanen bedömda ingående obalansen på -510 miljoner kronor. Övriga delen av underskottet härleds framför allt till merkostnader för covid samt framskjutna åtgärder kopplat till Ekonomi i balans.

Totalt bedöms periodens merkostnader för covid motsvara cirka 120 miljoner kronor, av vilket cirka 70 miljoner kronor finansieras genom extra ersättningar utöver budget. Utöver dessa direkta covid-kostnader redovisas cirka 33 miljoner kronor kopplade till vaccinationer.

Periodens kostnadsutveckling jämfört med föregående år har totalt uppskattats till 6,8 procent. Justerat för merkostnader covid och kostnader för vaccinationer uppgår bruttokostnadsutvecklingen till 2,2 procent.

Totalt antal arbetade timmar har under perioden ökat med motsvarande 188 årsarbetare (4 procent). Av den ökade arbetade tiden kan cirka 88 årsarbetare kopplas till en lägre sjukfrånvaro i år jämfört med motsvarande period förra året, plus ett lägre uttag av semester och annan ledighet i år jämfört med förra året. Resterande ökning kopplas framförallt till ökad bemanning enligt grundschema, och då främst inom de verksamheter som särskilt påverkats av covidvården. Förvaltningen har gjort en grundlig genomlysning av den arbetade tidens förändring, och ytterligare analys finns redovisad i förvaltningens delårsrapport.

Externt inhyrd personal uppvisar en ökad kostnad, trots att antalet timmar för externt inhyrd personal totalt är något färre jämfört med förra året. Detta då de dyrare läkartimmarna har ökat, framförallt inom primärvården, medan sjukskötersketimmarna har minskat.

Finansiell ställning

Följande väsentliga händelser har påverkat balansräkningen under året första fyra månader.

Investeringar

Investeringsramen för helåret 2021 uppgår till 1 050 miljoner kronor varav periodens investeringar till och med april uppgår till 211 miljoner kronor. Motsvarande utfall 2020 var 123 miljoner kronor.

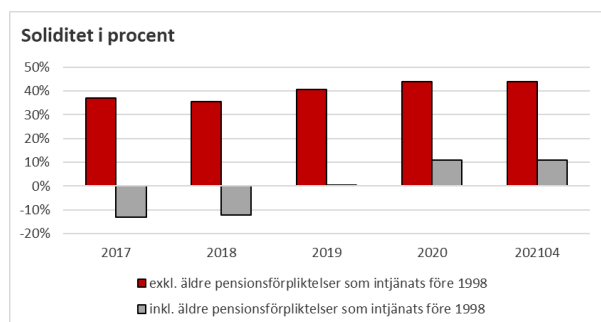
Investeringar har främst gjorts inom följande områden:

- medicinskteknisk utrustning 23 miljoner kronor
- tekniska hjälpmedel 13 miljoner kronor
- datorutrustning 14 miljoner kronor
- fastigheter 157 miljoner kronor

På sid 13 finns investeringsredovisning uppdelad per förvaltning.

Soliditeten

Soliditeten uppgår till 44 procent vilket är samma nivå som vid årsskiftet. Inklusive de äldre pensionsförpliktelserna, det vill säga de som redovisas i ansvarsförbindelsen uppgår soliditeten till 11 procent vilket även det är samma nivå som vid årsskiftet.

Likviditet och Skulder

Vid ingången på det nya verksamhetsåret hade regionen fortsatt god likviditet efter förra årets resultatförstärkningar. Därför fanns möjlighet och utrymme till att amortera av kvarvarande låneskuld på 200 miljoner kronor. Den långfristiga låneskulden amorterades ned under perioden och uppgick den sista april till 0 miljoner kronor. Övriga långfristiga skulder avser finansiell leasing av fordon och investeringsbidrag. Ett resultat som är lägre än budgeterat och en hög investeringstakt ger lägre självfinansieringsgrad av investeringarna än budgeterat, vilket kan innebära att likviditeten blir ansträngd och regionen tvingas då utnyttja checkräkningskrediten i större utsträckning under resten av året.

Pensionsmedelsförvaltning och pensionskund

Pensionsmedelsportföljen ökade med 6,5 procent i värde under årets första fyra månader. Det bokförda värdet var den sista april 6 346 miljoner kronor. Ökningen från årsskiftet, 386,1 miljoner kronor, består av orealiserade och realiserade vinster. Den positiva portföljutvecklingen var något sämre än jämförelseindex (-0,4 procent) men bättre än målsättningen (+5,0 procent). Börsutvecklingen under kvartalet har varit väldigt stark. Regionens portfölj har totalt sett en lägre risk än sitt jämförelseindex vilket innebär att portföljen har svårt att klara sitt jämförelseindex i perioder med stark börsutveckling. Portföljen förväntas däremot klara sitt jämförelseindex i marknader med svag börsutveckling.

Massvaccinationerna är pågående och ekonomierna förväntas öppna upp ännu mer inom kort och de flesta konjunkturindikatorerna pekar entydigt mot att 2021 kommer att bli ett år med stark tillväxt. Den främsta osäkerheten är hotet om en bestående inflationsuppgång och därmed högre räntor. Detta givet att vi inte får några vaccinbakslag eller nya mutationer. Marknadsläget på börsen är fortsatt svårbedömt men genom återkommande köp gynnas pensionsmedelsportföljen ur ett långsiktigt perspektiv.

SKR har under våren fattat beslut om ändringar i RIPS-regelverket med avseende på längre medellivslängd i sektorn. För regionen innebär detta en relativt stor ökning av pensionskulden för 2021. För att behålla nuvarande konsolideringsgrad till pensioner behöver en större avsättning göras under året vilket också är möjligt utifrån regionens likvida situation.

Ansvarsförbindelser

Pensionsförpliktelsen för pensioner intjänade före 1998 inklusive särskild löneskatt har ökat med 88 miljoner kronor, vilket beror på ändrade livlängdsantaganden. Övriga ansvarsförbindelser, som består av borgen till AB Transitio, Svealandstrafiken AB, Folk tandvården Västmanland AB och operationell leasing, har ökat med 183 miljoner kronor vilket beror på anskaffningar av nya tåg till Mälardalstrafiken AB och lån för köp av bussdepåer inom Svealandstrafiken AB.

Ekonomisk helårsprognos

Resultatanalys

Helårsprognos verksamhetens resultat

Verksamhetens helårsresultat beräknas bli -300 miljoner kronor inom intervallet -150 miljoner kronor till +200 miljoner. Bedömningen baserar sig på de prognoser förvaltningarna lämnat samt en övergripande bedömning för övriga delar. Efter justering för jämförelsestörande poster, 238 miljoner kronor avseende ändrade livslängdsantagande på pensionskulden, blir det prognostiserade resultatet -62 miljoner kronor. Verksamhetens budgeterade resultat är 188 miljoner kronor.

Förvaltningarna prognostiserar ett resultat som är 577 miljoner lägre än budget. Underskottet balanseras till viss del på övergripande nivå av förbättrad skatteprognos (+181 miljoner kronor) samt tillkommande ersättningar för covid-19. Pandemirelaterade statsbidrag och ersättningar för merkostnader december 2020, merkostnader 2021, vaccinationer, provtagning och skyndsamma transporter som inte budgeterats ingår i prognosen med cirka 300 miljoner kronor. Samtidigt försämras det prognostiserade resultatet på verksamhetsnivå med 238 miljoner kronor jämfört med budget som en effekt av de förändrade livslängdsantagandena i pensionskostnadsberäkningen.

Prognososäkerheten är fortsatt stor, vilket det breda prognosintervallet indikerar. Möjligheter till ökade skatteintäkter och därmed förbättrat resultat finns, då de senaste prognoserna förutspår starkt konjunktur. Ytterligare covid-ersättningar, t ex särskild ersättning för skyndsamma vaccinationer kan stärka intäkterna och resultatet. Eventuell reglering av Västerås stads del av biljettintäktstappet i kollektivtrafiken är en annan möjlighet till förbättrat helårsresultat.

Resultatet kan bli sämre än beräknat då osäkerhet råder gällande om de ersättningar som aviserats kommer vara tillräckliga för att täcka de merkostnader som pandemin fortsatt genererar.

Nedan framgår förväntade budgetavvikelser.

Årets budgeterade resultat	188	
Positiva avvikelser	197	
Negativa avvikelser	-685	
Verksamhetens prognos 2021	-300	
	Positiva avvikelser	Negativa avvikelser
Förvaltningarnas resultat		-577
Skatteintäkter	181	
Generella statsbidrag och utjämnning	16	
Övriga gemensamma kostnader och intäkter		-108
Totala avvikelser	197	-685

Förvaltningarnas prognostiserade resultat beräknas till -577 miljoner kronor. Läs mer under rubriken förvaltningarnas prognostiserade resultat. Resultatet per verksamhet framgår av driftredovisningen på sidan 13.

Skatteintäkterna förväntas bli drygt 180 miljoner kronor högre än budgeterat.

Generella statsbidrag och utjämnning är i nivå med budget.

Avvikelsen för *övriga gemensamma kostnader och intäkter* uppgår till -108 miljoner kronor. Försämringen relativt budget är främst orsakad av högre pensionskostnader.

Nettokostnadsutveckling

Nettokostnadsutvecklingen för helåret 2021 förväntas bli 11,9 procent (korrigerat för jämförelsestörande poster), att jämföra med 2020 då den var -1,7 procent. Den negativa kostnadsutvecklingen 2020 var resultatet av tillkommande pandemirelaterade statsbidrag och lägre pensionskostnader. Underliggande underskott i hälso- och sjukvården och fortsatta pandemieffekter på sjukvård och kollektivtrafik ger hög prognostiserad kostnadsutveckling 2021.

Förvaltningarnas prognostiserade resultat 2020

Det samlade resultatet för förvaltningarna prognostiseras till -577 miljoner kronor. Nedan kommenteras respektive förvaltning. Driftredovisningen finns på sidan 13.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen prognostiserar ett helårsresultat på -550 miljoner kronor i ett intervall +/- 30 miljoner kronor.

Prognosen baseras på antagande att covidmerkostnaderna kommer att uppvisa en påtaglig nedgång från och med september. Det kan inte uteslutas högre merkostnader vid bedömningen efter delår 2.

På intäktssidan prognostiseras totalt ett överskott på 415 miljoner kronor som i stort härleds till extra obudgeterade ersättningar från RS anslag. Detta överskott balanserar ca hälften av underskottet på kostnadssidan, som totalt uppgår till 965 miljoner kronor. Resterande underskott, dvs resultatet, bedöms till största delen motsvara den i förvaltningsplanen beskrivna ingående obalansen på 510 miljoner kronor, vilken är knuten till raden Personalkostnader i resultaträkningen. I övrigt förklaras underskottet av ofinansierade covidmerkostnader, uteblivna effekter av Ekonomi i Balans samt förväntat högre beräknade merkostnader för sommaren än vid ett normalår. Den externa inhyrningen förväntas öka under resterande del av året.

Den totala prognostiserade kostnadsökningen jämfört med föregående år uppgår till 5,4 procent. Vid beaktande av covidmerkostnader, vilka totalt blev högre år 2020 jämfört med i årets prognos (trots att den inkluderar nytillkomna vaccinationskostnader 2021), blir den justerade utvecklingen av bruttokostnader mellan åren 5,7 procent.

Ekonomi i balans - plan och prognostiserat genomförande 2021

Av planerad effekt motsvarande 70 miljoner kronor för helår 2021 prognostiseras 25 miljoner kronor bli uppnått.

Mkr	Plan ekonomisk effekt 2021	Plan ekonomisk effekt perioden	Utfall perioden tom april	Prognos helår 2021
Personal	30,3	9,1	1,0	8,3
Köpt vård	5,9	1,9	0,3	1,9
Material och tjänster	10,3	3,7	3,6	7,6
Ökade intäkter	23,5	4,7	0,7	7,1
Totalsumma mkr	70,0	19,4	5,6	24,9

Enligt beslut §119/20 redovisade förvaltningen i september 2020 en plan med ytterligare åtgärder för en ekonomi i balans. Därtill presenterades också en flerårsplan för förflyttning mot Nära vård samt organisationsförändring inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen från och med 2021.

Regionkontoret prognostiserar ett överskott på 12 miljoner kronor för helåret att jämföra med bokslutet 2020 på 40 miljoner kronor. Överskottet utgörs främst av resultatreglering från föregående år.

Förvaltningen för Fastigheter och Service prognostiserar ett resultat på 11 miljoner kronor att jämföra med resultatet 2020 på 15 miljoner kronor. Årets prognostiserade överskott är främst en effekt av försäljningen av Sala sjukvårdsbyggnad.

Förvaltningen för digitaliseringsstöd prognostiserar ett överskott på 2 miljon kronor för helåret att jämföra med bokslutet 2020 på 5 miljoner kronor.

Regionala utvecklingsförvaltningen prognostiserar ett nollresultat för helåret. Jämförelsesiffror för årsbokslutet 2020 utifrån ny organisation, där hälso-center har flyttats över till Hälso- och sjukvårdsförvaltningen, är - 1,8 miljoner kronor.

Kollektivtrafikförvaltningen prognostiserar ett underskott på 55 miljoner kronor för helåret (att jämföra med helårsresultatet för 2020 på 15 miljoner kronor. Merparten av underskottet utgörs av minskade biljettintäkter som en konsekvens av pandemin, men även ökade kostnader för tågtrafik.

Intraprenad primärvård prognostiserar ett överskott på 2 miljoner kronor för helåret att jämföra med helårsresultatet 2020 på 28 miljoner kronor. Överskottet genereras av intäkter för vaccinationer och provtagning.

Program Nytt akutsjukhus Västerås prognostiserar ett nollresultat för helåret 2021.

Bolag och kommunalförbund

Nedan redovisas prognosen för 2021 för bolag och kommunalförbund.

	Prognos (mkr)
Folk tandvården Västmanland AB	1,6
Svealandstrafiken AB	10,8
Tåg i Bergslagen AB	0,6
Almi Företagspartner Mälardalen AB	0
Västmanlands teater	-0,8
Västmanlandsmusiken	-0,8

Helårsprognos resultat efter finansiella poster

Resultatet efter finansiella poster beräknas bli -130 miljoner kronor för helåret. Efter justering för jämförelsestörande poster blir prognostiserat resultat 108 miljoner kronor. Nettot för orealiserade vinster/förluster har satts till 317 miljoner kronor vid årets slut, vilket bygger på oförändrad börsutveckling under resten av året. Budget efter finansiella poster uppgår till 180 miljoner kronor. Se även resultaträkningen på sidan 14.

Helårsprognos enligt balanskravet

Vid beräkning av resultat enligt balanskravet ska realisationsvinster samt orealiserade vinster och förluster frånräknas resultatet och vid försäljning ska orealiserade vinster tidigare år återföras. Kostnadsökningen för ändrade livslängdsantagande gällande pensionerna (-238 miljoner kronor) kan hanteras när resultatet enligt balanskravet ska fastställas genom återförande av särskilt sparande, det vill säga, återförande av motsvarande belopp ur den avsättning som Regionfullmäktige i tidigare bokslut beslutat göra för att möta tillfälliga intäktsminskningar eller kostnadsökningar. Därmed blir det prognostiserade balanskravsresultatet -160 miljoner kronor istället för -398 miljoner kronor (+789 miljoner kronor 2020). Om balanskravet för ett visst räkenskapsår är negativt ska det i förvaltningsberättelsen anges när och på vilket sätt det negativa balanskravsresultatet ska regleras. Balanskravsresultatets utveckling behöver därför noggrant följas under resterande del av året.

Balanskravsutredning på prognos	2021
Årets resultat enligt resultaträkningen	-130
Avgår realisationsvinster	-14
Avgår orealiserade vinster och förluster	-317
Återföring av orealiserade vinster tidigare år	63
Ianspråktagande av sparande	238
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-160

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning utifrån en stark och ut hållig ekonomi ska vara grunden för regionens verksamhet. Det skapas genom att verksamheten drivs ändamålsenligt och kostnadseffektivt och betyder att dagens kostnader inte skjuts över på framtidens generationer.

Den långsiktiga finansiella målsättningen, enligt riktlinjen för god ekonomisk hushållning, är att det ekonomiska resultatet (balanskravsresultatet) över en konjunkturcykel ska motsvara 2 procent av skatter och generella statsbidrag. Med ett prognostiserat balanskravsresultat på -160 miljoner kronor uppfylls varken den långsiktiga finansiella målsättningen eller det finansiella målet att uppnå fastställt ekonomiskt resultat. Det andra målet, en förbättrad soliditet (inklusive ansvarsförbindelsen), påverkas av det försämrade resultatet, men även av börsutvecklingen under året.

Investeringar - prognos

Regionens prognostiserade investeringsutfall för 2021 uppgår till 1 165 miljoner kronor varvid 100 miljoner kronor kan relateras till eftersläpning från budget 2019 samt 2020 och fördelar sig på fastighetsinvesteringar 864 miljoner kronor, inventarier och utrustning 301 miljoner kronor samt konst 0,5 miljoner kronor.

Investeringsprognosen för Program Nytt Akutsjukhus avseende 2021 uppgår till 225 miljoner kronor för etapp 1, exklusive elförsörjning del 2. Den totala prognosen för NAV på 6 800 miljoner kronor kvarstår i sin helhet.

Framtiden

Stora överskott i regionsektorns resultat 2020 blev effekten av lägre pensionskostnader, högre statsbidrag än vad skatteintäkterna minskade, statens ersättning av sjuklönekostnader och bättre finansnetto.

Även 2021 bedömer SKR att resultaten i regionerna blir relativt starkt till följd av återhämtningen i ekonomin och att de generella statsbidragen ligger kvar på en hög nivå. Bedömningen är dock omgärdad av en stor osäkerhet som är beroende av coronasmitans liksom vaccinationernas utveckling. Resultaten påverkas också av ökade pensionskostnader till följd av nytt livslängdsantagande som kostnadsförs 2021.

Många utmaningar väntar regionerna när pandemin klingar av. Förutom den uppskjutna vården faller på sikt nivån på de generella statsbidragen och den ekonomiska utmaning som noterats under många år blir allt tydligare framöver. En ytterligare osäkerhet är intäktsutvecklingen i kollektivtrafiken som påverkas framöver av smittspridning och vaccinationer, men även av resmönstret efter pandemin; om

hemarbete blir vanligare än tidigare, om människors oro för smittspridning vid trängsel blir bestående etc. Det finns inget utrymme för regionerna att låsa fast sig på en kostnadsnivå som ligger för högt när statsbidragen minskar. Enligt SKR är det nu snarare tillfälle att genomföra åtgärder och satsningar som effektiviserar verksamheterna och håller tillbaka kostnadsökningarna på sikt.

SCB:s nya befolkningsprognos visar att gruppen barn- och unga, nu beräknas minska jämfört med en

tidigare ökning. Befolkningen i arbetsför ålder ökar också långsammare än i föregående prognos. Hela 56 procent av den totala befolkningsökningen de kommande tio åren beräknas komma inom åldersgruppen 80 år eller äldre.

Driftredovisning och investeringar

Belopp i mkr	Resultat jan-april 2020	Resultat jan-april 2021	Resultat bokslut 2020	Resultat prognos 2021
REGIONSTYRELSEN				
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen	-246,6	-253,2	-248,5	-550,0
<i>varav</i>				
<i>Område Akutsjukvård</i>	-91,1	-64,3	62,2	-150,0
<i>Område Nära vård</i>	-13,4	-37,8	42,2	-45,0
<i>därav Vårdval Primärvård</i>	13,8	3,3	30,6	4,9
<i>Område Medicinsk diagnostik</i>	-4,2	11,6	37,9	25,3
<i>därav HJÄLPMEDELSNÄMNDEN</i>	2,7	3,2	2,4	2,3
<i>Område Medicinsk stab</i>	-6,6	9,4	0,8	5,4
<i>Område Planerings- och utvecklingsstab</i>	3,4	0,4	16,3	1,1
<i>Område Förvaltningsledning</i>	-134,8	-172,5	-407,9	-386,8
Fastighet och service	-12,4	-8,5	14,9	10,9
<i>varav KOSTNÄMNDEN</i>	0,3	0,7	5,0	2,0
<i>varav Regionfastigheter</i>	-10,9	-5,8	3,6	12,2
Regionkontoret	6,8	6,2	40,2	11,7
Förvaltningen för digitaliseringsstöd	0,1	1,3	4,5	2,4
Regionala utvecklingsförvaltningen	1,2	2,0	0,1	0,0
<i>varav KULTUR- OCH FOLKBILDNINGSNÄMNDEN</i>	0,1	0,7	-0,1	-0,1
Intraprenad primärvård	-14,6	1,3	28,0	2,0
Nytt akutsjukhus	0,1	-0,7	0,0	0,0
KOLLEKTIVTRAFIKNÄMNDEN	-7,5	-22,2	15,3	-55,0
POLITISK VERKSAMHET OCH PATIENTNÄMNDENS KANSLI				
Patientnämnden inkl kansli	0,0	0,0	0,4	0,0
Förtroendevalda och bidrag till politiska partier	0,6	0,9	1,7	0,8
Regionrevisionen	0,2	0,6	0,6	0,2
SUMMA FÖRVALTNING	-272,1	-272,3	-142,8	-577,0
Regiongemensamma kostnader och intäkter samt finansiering	195,2	42,1	822,2	277,0
Verksamhetens resultat/prognos	-76,9	-230,2	679,4	-300,0

Investeringsredovisning – nettoinvesteringar			
Förvaltning/motsvarande (Belopp i mkr)	Budget 2021	2021-01-01 2021-04-30	Bokslut 2020
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen	165,0	39,3	131,6
Regionkontoret	0,7	0,1	0,9
Regionala utvecklingsförvaltningen	1,3	0,1	1,3
Förvaltningen för digitaliseringsstöd	38,1	12,4	37,9
Förvaltningen för fastighet och service	443,0	114,5	279,4
Program nytt akutsjukhus	350,0	44,1	105,8
Intraprenad Primärvård	1,0	0,1	0,6
Kollektivtrafiknämnden	5,0		6,5
Regionövergripande oförutsett	9,6		
Outnyttjade medel	36,3		
Totalt resultat/prognos	1 050,0	210,6	564,0

Resultaträkning, noter

Resultaträkning					
Belopp i mkr	2020-01-01 2020-04-30	2021-01-01 2021-04-30	Bokslut 2020	Budget 2021	Prognos ut- fall april
Verksamhetens intäkter	568,1	695,6	2 238,9	1 729	2 185
Verksamhetens kostnader	-3 397,8	-3 914,0	-10 201,9	-10 217	-11 358
Avskrivningar	-107,2	-109,2	-327,3	-340	-340
Verksamhetens nettokostnader	-2 936,9	-3 327,6	-8 290,3	-8 828	-9 513
Skatteintäkter	2 071,3	2 294,5	6 503,9	6 623	6 804
Generella statsbidrag och utjämning	788,7	802,9	2 465,8	2 393	2 409
Verksamhetens resultat	-76,9	-230,2	679,4	188	-300
Finansiella intäkter	56,1	393,2	531,1	68	407
Finansiella kostnader	-359,5	-48,7	-212,9	-76	-237
<i>varav realiserade vinster/förluster (verkligt värde)</i>	<i>-317,0</i>	<i>317,2</i>	<i>357,2</i>		<i>317</i>
Resultat efter finansiella poster	-380,3	114,3	997,6	180	-130
Resultat enligt balanskravet	-58,7	98,2	788,9	180	-160

Noter	Utfall	
	Jan-april	Jan-april
Verksamhetens intäkter	2020	2021
Patientavgifter	37,2	38,5
Trafikintäkter	58,5	49,3
Försäljning av hälso- och sjukvård	61,1	56,3
Försäljning av tandvård	1,7	2,2
Försäljning av utbildning	0,7	0,8
Försäljning av medicinska tjänster	21,9	28,0
Försäljning av övriga tjänster	45,7	44,3
Försäljning av material och varor	36,5	37,5
Erhållna bidrag	289,5	426,5
Övriga intäkter	14,9	12,2
Realisationsvinster	0,4	
Summa	568,1	695,6
Verksamhetens kostnader		
Löner och ersättningar till personal	1 117,2	1 204,2
Sociala avgifter	348,2	372,4
Pensionskostnader inkl löneskatt	17,0	112,1
Pensionsutbetalningar inkl löneskatt	116,8	119,2
Avgiftsbestämd ålderspension inkl löneskatt	67,4	77,3
Övriga personalkostnader	7,9	6,3
Vårdavgifter för köpt vård	296,6	306,4
Sjukvårdstjänster mm	275,7	311,6
Köp från bemanningsföretag	68,6	68,5
Köp av utbildningsverksamhet	3,1	3,8
Läkemedel	360,2	350,5
Sjukvårdsartiklar mm	75,5	87,9
Material	113,1	134,4
Bidrag och ersättningar	45,4	49,2
Hyror och div övriga lokalkostnader	63,4	54,5
Övriga kostnader	420,3	415,9
Utrangeringar	1,3	1,8

Noter	Utfall	
	Jan-april	Jan-april
Jämförelsestörande poster		
Ändrat livlängdsantagande	238,0	
Summa	3 397,8	3 914,0
Avskrivningar		
Fastigheter	50,1	54,4
Inventarier	56,3	53,9
Immateriella tillgångar	0,9	0,8
Summa	107,2	109,2
Skatteintäkter		
Preliminär månatlig skatteinbetalning	2 214,3	2 224,6
Preliminär slutavräkning innevarande år	-68,4	30,4
Slutavräkningsdifferens föregående år	-74,5	39,5
Summa	2 071,3	2 294,5
Generella statsbidrag		
Inkomstutjämningsbidrag	374,9	389,2
Kostnadsutjämningsbidrag	8,5	10,9
Regleringsavgift	-21,9	
Regleringsbidrag		64,0
Införandebidrag	77,0	40,4
Statsbidrag ökade resurser till välfärden	6,3	
Övriga generella statsbidrag	60,1	
Statsbidrag läkemedelsförmåner	284,0	298,4
Summa	788,7	802,9
Finansiella intäkter		
Utdelning på aktier och andelar	35,9	45,0
Ränteintäkter	0,3	0,2
Realiserade vinster (verkligt värde)	8,9	328,0
Realisationsvinst försäljning	5,4	70,9

Noter	Utfall	
	Jan-april	Jan-april
Återföring av orealiserade vinster tidigare år	-4,6	-62,9
Övriga finansiella intäkter	10,1	11,9
Summa	56,1	393,3
Finansiella kostnader		
Räntekostnader	0,7	1,4
Bankkostnader	1,0	0,9

Noter	Utfall	
	Jan-april	Jan-april
Orealiserade förluster (verkligt värde)	325,9	10,8
Ränta på pensionsavsättningen	31,6	35,5
Övriga finansiella kostnader	0,3	0,1
Summa	359,5	48,7

Balansräkning

Tillgångar			
<i>Belopp i mkr</i>	2020-04-30	2020-12-31	2021-04-30
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>	5,8	4,6	3,8
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	2 274,0	2 470,1	2 571,9
Maskiner och inventarier	515,6	534,1	532,3
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>	150,5	154,4	162,3
Summa anläggningstillgångar	2 878,8	3 163,2	3 270,3
Bidrag till statlig infrastruktur	203,4	195,7	191,9
Omsättningstillgångar			
Förråd mm	41,7	69,2	68,7
Fordringar	651,4	815,0	569,0
Kortfristiga placeringar	5 021,1	5 825,7	6 083,5
Kassa, bank	222,4	521,5	711,9
Summa omsättningstillgångar	5 936,6	7 231,4	7 433,1
Summa tillgångar	9 085,7	10 590,3	10 895,3
Eget kapital, avsättningar och skulder			
Eget kapital	3 330,8	4 708,7	4 823,0
därav periodens/årets resultat	-380,3	997,6	114,3
Avsättningar			
Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser	3 512,6	3 595,9	3 981,6
Summa avsättningar	3 512,6	3 595,9	3 981,6
Skulder			
Långfristiga skulder	261,8	225,4	23,9
Kortfristiga skulder	1 980,5	2 060,3	2 066,8
Summa skulder	2 242,3	2 285,7	2 090,7
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	9 085,7	10 590,3	10 895,3

Panter och ansvarsförbindelser			
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna			
Pensionsskuld (intjänad före 1998)	2 960,2	2 867,3	2 938,6
Särskild löneskatt	718,2	695,6	712,9
Visstidspensioner	18,6	18,0	18,0
Övriga ansvarsförbindelser	1 019,0	1 088,7	1 271,7

Kassaflödesanalys

Den löpande verksamheten			
<i>Belopp i mkr</i>	2020-04-30	2020-12-31	2021-04-30
Årets/periodens resultat	-380,3	997,6	114,3
Justering för av- och nedskrivningar	107,2	327,3	109,2
Realisationsvinst/realisationsförlust, materiella anläggningstillgångar	0,4	-0,2	
Justering för avsättningar	48,6	131,9	385,6
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	4,3	14,6	4,6
Medel från verksamheten för förändring av rörelsekapital	-219,8	1 471,2	613,7
Ökning/minskning + kortfristiga fordringar	21,6	-946,6	-11,8
Ökning/minskning + förråd och varulager	-2,4	-29,8	0,5
Ökning/minskning + kortfristiga skulder	264,4	344,2	6,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten	63,8	839,0	608,9
Investeringsverksamheten			
Investering i immateriella anläggningstillgångar	-0,4	-1,2	
Investering i mark, byggnader och tekniska anläggningar	-72,3	-376,1	-158,1
Investering i maskiner och inventarier	-49,9	-186,7	-52,1
Investeringsbidrag		14,0	
Försäljning av maskiner och inventarier	0,4	2,3	0,7
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-10,1	
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-122,2	-557,8	-209,9
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån		5,8	1,4
Amortering av skuld	-1,7	-56,2	-202,0
Ökning av långfristiga fordringar		-1,9	-8,0
Minskning av långfristiga fordringar		10,1	
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-1,7	-42,2	-208,6
Årets/perioden kassaflöde	60,1	239,0	190,4
Likvida medel från årets början	282,5	282,5	521,5
Likvida medel vid årets/periodens slut	222,4	521,5	711,9

Redovisningsprinciper

Redovisningsprinciperna i delårsbokslutet följer i allt väsentligt redovisningsprinciperna i årsredovisningen.

Regionen har inte konsoliderat de verksamheter som bedrivs i bolagsform i delårsrapporten utan har bedömt att det är till fyllest med att redovisa prognosen för dessa.